

Table with columns for 'TEHER' and 'forint' listing various items and their prices.

Table with columns for 'TEHER' and 'forint' listing various items and their prices.

Advertisement for 'Egyedüli raktára a Hermann-féle Chinarezüst árúknak' listing various goods like napernyők, gyermek kalapok, etc.

Advertisement for 'Köszén-kátrányt legjobb minőségben zsindeley és deszkatekó behuzására' by 'Pain-Expeller'.

DEBRECZEN POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Mitől félnek?

A főváros valamely kerületének értekezletén, a m. kir. tud. egyetem valamely magán-tanítója — különben jelentéktelen s eddig még nem igen emlegetett ember — egész váratlanul fölemelkedett és igen különös utasítást akart adni a kormányparti jelöltek...

Derekasán lehurrogatták az ábrándos férfit, a ki azt hitte, hogy a kloákák felett virulhatnak rózsák, éjjel süthet a nap és a számár énekelni képes egy szép opera-áriát.

Lefegyverkezés — világbéke — népek szabadságának, anyagi, erkölcsi és szellemi világának békés kifejlődése... emlegették biz azt régebben és máshol is, mint azon a budapesti kormányparti értekezleten.

mé; a királyi ember elpusztulhat és a királyi eszme megmarad és ha egy kizuztat, megtalálja ez a maga másik emberét, a ki — lehet — szuronyainak oltalmában óvatosabb és bölcsőbb leend, mint az az elődje, a ki — királyi létére is — pórul járt.

Máskülönbent jelentéktelen valami az egész dolog. Az összes európai monarchiák kijelentették, hogy hivatalosan nem vesznek részt — a Franciaország által éppen most tervezett világkiállításán.

Mikor Párisban az első világkiállítás folyt le, ott volt Európa minden uralkodója s az európai és ázsiai ember-szörnyetegek részestültek és sütkéreztek Páris bálmulatának verőfényében.

Es most? Most a köztársaság Geniusának nemes vonásai mosolyognának feléjük a büszke frank haza határain. A letűnt császárság orgiáinak nyomai (mint buja freskók a falról, tört poharak, ételhulladékok az asztalról, szemet és gaz a padlóról) mind eltávolították és mindenütt egyszerű nagyság, tiszta becsület és egygyámkodásra nem szoruló nemzetnek — igaz — csábító példája fogadna léptenyomon... Oh! ez nekik, a vonakodó monarchiáknak, szomorú egy kiállítás lenne, a nagyok és legnagyobbak magukat látnak kiállítva azért, hogy hibáik a republika erényei mellett, annál feltűnőbbek legyenek.

Európa — ily szépen távol marad a küszöbön álló köztársasági világkiállítástól, ki ne találná meg etartózkodás valódi okát? Európa (mint rut asszony a szép mellé) fél oda állani a köztársaság mellé. Tüntetés a köztársaság ellen, de büszke tüntetését magyarázza a visszautasítást aláíró kezek remegése és a dölyfös szavak mellett is sápadó és torzuló arcú ón-szine. Európa nem jár konvölve Franciaországgal, mert fél a — ragálytól. A köztársaság pedig önálló ragály, a melyben a királyok elhullanak, a népek pedig új és hosszú boldog életre gyógyulnak fel.

De az ördögbe is! A monarchikus Európának igaza van. A monarchikus Európa éppen most csalta meg népeit. Milliárd és milliárd munka-erőt szigetelt el haszontalan kaszárnyákban, ezen herék számára épített külön kaszárnyákba. Milliárdokat rabolt el a civilizációtól, boldogságtól, a jót, a szellem, a szeretet sok nagy céljától és az egész emberiségtől. Azt hazudta Európa, hogy háboru lesz: népek, nemzetek-mérkőzése, világtörténelmi fontosságú számadások elmaradhatlan kiegyenlítése. Pedig kitűnt, hogy haszontalanul raboltott meg egy emberöltő, mert még csak háboru sem lesz. Csak a császári és királyi sportot kívánta ez — iszonyu áldozatot. Csak azért kellett áldozni és remegni egy világréznek, csak azért kellett megakadni az emberiség műhelyében munkának és kötelességeknek, mert királyságok vannak és mert királyságok, királyok nem bznak egymással. Igaza van Európának, hogy nem szövetezik a köztársasággal, a mely már most sem oly drága forma, mint a királyságoké és ha a köztársaságok szaporodnak, elvégre még eltörlő a hadakozás királyi sportját is és megteremti azt a neveléses, gyermekes álmot — fényes és felséges boldogságot, a melynek neve... világbéke! Gáspár Imre.

Belföldi hírek. Sztrájk. A fővárosban még folytatott a timárok sztrájkja. A sztrájkolók elhatározták, hogy nem engednek, míg a munkáidőt tizórára nem szállítják le. A főváros közgyűlésén elvettették a Ray-féle ajánlat a városligetben alakított Stefánia park ügyében — Rudolf trónörökös e hó 27-én hir szerint, Berenczére érkezik vadászatra, a hol gr Festetich Tasziló vendége lesz. — Az ország közpözüvészetitársulat választmányja elhatározta, hogy a nyárfolyáman néhány vidéki városban magyar muzeumból kiállítást fog rendezni. Javaslataba hozták e czéllól Veszprém, Szombathely és Győr városok. — Kuriózum. Czegleden Dobos János memók kötelezést állított ki arról, hogy az esetre, ha képviselőjük: Verhovay most újabb megválasztátni nem fog 10,000 forint ajándékoz a ref. egyháznak.

Országgyűlés. A főrendiház ülése apr. 21-én. A főrendiház négy törvényjavaslatot tárgyal és fogadott el az ápril 21-iki ülésen. Az osztrák-magyar bank szabadságának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalásán vita fejlődött ki, melyben Somsich Pál, Kautz Gyula és Zichy Nándor gróf vettek részt. — Somsich a törvényjavaslatot általánosságban sem fogadta el. A 80 millió államadóság törlesztéséről, a katonák égyvegyeinek és árvaiknak ellátásáról és a közegészségügy rendezésének módosításáról szóló törvényjavaslatok minden hozzászólás nélkül fogadtattak el.

A képviselőház tegnapi ülését előterjesztések, jelentések és törvényjavaslatok bemutatása vette igénybe. Matuzka Péter az igazságügyi bizottság részéről két jelentést terjesztett be melyek a keddi ülésben fognak tárgyalatni. A főrendiháznak a katonai ellátási törvényjavaslaton tett, bár nem lényeges módosításai a mai ülés napi rendjére tüntettek ki.

Tiszta a miniszterelnök két fontos törvényjavaslatot terjesztett be. Az egyik az országgyűlési választásról elkövetett nagyobb viselkedések eseteiben teendő intézkedésekről szól. Az előbbi a közigazgatási, az utóbbi a pénzügyi bizottsághoz utasított.

Törvényjavaslat.

Az országgyűlési képviselők választásánál elkövetett nagyobb visszaélések eseteiben teendő intézkedésekről. 1. §. Ha az országgyűlési képviselő választása ellen beadott kérvény tárgyalásának folyamán a képviselőház bírálóbizottsága által elrendelt vizsgálat kétégetesnek teszi, hogy az 1878. V. t. cz. 185. és 186. §-ba utkozó vesztegetés, vagy pedig fenyegetés, avagy nemzetiség, osztály vagy hittekezet elleni igazgatás által való megfélemlítés követtetett el: ha e miatt a képviselőválasztás megsemmisített, kimondható, hogy azon választók, a kikre bizonyult, hogy magukat megvesztegetettlen engedték, vagy a fentebb említett fenyegetés, vagy megfélemlítés által a választás eredményére jogtalan befolyást gyakoroltak, a megsemmisített választást követő új választásnál képviselőválasztási jogukat nem gyakorolhatják; sőt súlyosabb esetekben a választói jog gyakorlásának ezen felfüggesztése a legközelebbi általános képviselőválasztásra, és az addig esetleg közebeeső időközi választásokra is kiterjeszhető.

2. §. Az 1. §. eseteiben, a mennyiben az ott megjelölt vesztegetést, fenyegetést vagy megfélemlítést maga a képviselő vagy más valaki az ő megbízásából avagy tudtával és beleegyezésével követte el: a választás megsemmisítése eseteiben kimondható: hogy az ily jelölt a megsemmisített választást követő új választásnál meg nem választható, sőt súlyosabb esetekben ezen következmény a legközelebbi általános képviselőválasztásokra és az azt megelőző időközi választásokra is — és pedig vagy csak az illető választókerületre, vagy az ország valamennyi választókerületére való joghatályával kiterjeszhető. Azon esetben, ha az tünik ki, hogy az említett visszaéléseket a meg nem választott jelölt vagy jelöltek is elkövettek ezen kirekesztés reájuk is kiterjesztendő.

3. §. Ha valamely választókerületben a választók megvesztegethető volta igen széles körben bebizonyult s különösen, ha az ott ismételt fordult elő, a választás megsemmisítése eseteiben kimondható, hogy azon országgyűlés tartamára a választókerületnek képviselőválasztási joga felfüggesztetik. 4. §. Az 1. §-ban említett következmény kimondása felett a képviselőház bíráló bizottsága a választás megsemmisítését tárgyzó itélettel egyidejűleg végérvényesen határoz és határozatot a képviselőháznak bejelenti. A határozat a képviselőház elnöke után az illető törvényhatóságának, a választók névjegyzékébe leendő bevezetés végett megküldetik.

5. §. A 2. és 3. §-okban említett következmény kimondása iránt a képviselőház azon bíráló bizottsága, mely a választás megsemmisítését tárgyzó itéletet hozta, a képviselőház elé véleményes jelentést terjeszt. E tárgyzó a képviselőház legalább három nap közbefojttával kitűzendő ülésében, a bíráló bizottság előadójának, esetleg a kisebbségi vélemény előadójának meghallgatása után, minden további vita nélkül határoz.

6. §. A 3. §-ban említett következmény csak a jelenlévő képviselők két harmad résznyi többsége által való elfogadás eseteiben mondatik ki. 7. §. A mennyiben az 1. §-ban említett cselekmények a fennálló büntetőrendvények ellenében a büntetőtörvények alkalmazása a jelen törvény által nem érintetik.

8. §. Jelen törvény végrehajtásával a belügyminiszter bízatik meg. Beadja 1887. ápril 22-én. Tiszta Kálmán, s. k.

Választási mozgalom. Nagyváradon a szabadelvű párt legközelebbi gyűlést fog tartani, mely Tiszta Kálmán kormányelnök képviselőjelöltséget kiküldt. Ugo-csamerge nagyszőlősi kerületében a kormányparti Teleszky István léptette fel újra, Maros-Vásárhely felső kerületében pedig Lukács Béla államtitkár és Ugron Gábor fognak szemben állani. Makón a függetlenségi párti Juszt Gyula ellenében az antisemiták Széll György jelöltséget kiállították ki; a battonyai kerületben a szabadelvű párti Wassmernek még nincs ellenjelöltje. Rózsahegyen a kormányparti Kajuich József ellen a mérsékelt ellenék lépett föl jelöltet Szokán Sándor személyében; a nagymartani kerületben a mérsékelt ellenék báró Kaas Ivort akarja fölleptetni a szabadelvű párti dr. Deegen Gusztáv ellenében. Vajda Hunyadon a szabadelvű párt Pogány Károlyt egyhangulag kiállította ki jelöltjének; ellenben a pozsony megyei stomfaikerületben két k-párti jelölt lesz: Prileszky és Rossi. Aradmegyéből megczafolják azt a hirt, mintha a jószámbeli kerületben dr. Bonts Gyula aradi ügyvéd román nemzetiségi programmal lépne föl, mert ő a szabadelvű párt híve.

Uj hitelművelet. A Bud. Korr alapján azt írják, hogy a miniszterelnök a képviselőház legközelebbi ülésén 32 millióra terjedő új hitelt fog kérni...

Az osztrák felsőbb bírósági törvényszék, a kormány ellen szenzációs határozatot hozott. Az osztrák kormány ugyanis megsemmisítette Troppay, Reichenberg, Karlsbad, Friedland, Mähnsch-Schönberg közléseit...

Francia-német konfliktus. Páris, ápril 21. Az Agence Havas a következő táviratot közli a Mosel melletti Pagnyból: Schnäbele, francia speciálbiztos, a helybeli pályaudvaron a német rendőrség letartóztatta...

Páris, ápril 21. Nancyból és Pagnyól érkezett újabb táviratok részleteket közölnek Schnäbele francia biztos letartóztatásáról. Ezek szerint Schnäbele a határjelző oszlopot állította fel...

A bolgár ügyek. Filippopolisz, apr. 20. Tegnap az angol főkonzul az itt élő regensek tiszteletére diszbedet adott...

Az ebéd után a regensek megjelentek a helyőrség tisztjei által rendezett fényes balon.

Szofia, ápril 20. Az Agence Havas jelentése szerint az angol főkonzul toasztja így hangzott: „Poharat emelek a regen. tagjai egészségére, kik bölcsességükben a fejedelemséget kormányozni és az országot a rend fenntartása és a nemzetközi szerződések tiszteletben tartása mellett súlyos és veszélyes helyzetből kiváználni tudták; poharat emelek a bolgár nemzet függetlenségére és haladására, ama három millió lelket számláló népboldogulására, melyerélye és hadierényei által képes volt megmutatni azt, hogy méltó a függetlenségre és melyily módon felbátorította Európát, hogy a nemzetet támogassa és az orosz kolosszus követeléseinek ellentálljon.

Pétváry, ápril 21. Ernrot, volt bolgár hadügyminiszter, ki most Helsingforsban parancsnok, a csár Gacsinaiba hivta s kihallgatáson fogadta azt hiszik, hogy Ernrot, ki Bulgáriában nagy kedveltségnek örvendő, fontos küldetésben fog oda rendeltetni.

Szofia, ápril 21. A regensek Filippopoliszból ma elutaztak, miután számos küldöttség tiszteletgel náluk. Delben a regensek megérkeztek Haskióbe, hol a nép élénk tüntetéssel fogadta őket.

Külföldi hírek. Egy nagy követ halála. Maurogini Péter, Románia bécsi követe, meghalt. — Orosz kölesön. Egy császári ukáz 100 millió rubelnyi négy százalékos belhoni kölcsön kibocsátását rendelte el. — Salisbury beszéde. Salisbury marquis a konzervatív Párisi üléseben beszédet tartott, mely alkalommal kifejezte azon reményét, hogy a választók Gladstone-t megfogadják tagadni támogatásukat...

HELYI HIREK.

Az előre vetelt árny. A választások előre vetik árnyékukat. Eppen most értesítik lapunkat, miszerint Vég h Gyula ur a II. ker. rendőr-alkapitánya több polgárt (a rendelkezésünkre álló meghívókkal) „rendőri ügyben” hivatalos helyiségbe rendelt s őket alkotmányos jogaik gyakorlásában megfélemlíteni igyekezett.

Ezek egyiktől, kiugyan nem lakik Debreczenben, de itt lánya, hivatalban levő veje és gyermeke van, azt kérdezte, hogy mért tartózkodik Debreczenben s mért jár házról házra? Miután a kérdezt erre a feleletet megtagadta, nevezett kapitány ur — értéslésünk szerint — tőle azt kérdezte, hogy „igaz-e, hogy a z t beszéli, miszerint a függetlenségi párt többségben van a II. kerületben?” Erre nem kapott feleletet, valamint megtagadta a feleletet egy Sch S. nevű, szintén ily czéltől és kérdézőkódések végett beidézett szavazópolgáris. Egy városunkban időző jeles publicista pedig valóságos kénkedésnek van kitéve és minden látogatója felől kérdeztetik a kapust, őt magát pedig lepton-nyomon kísérik, vendéglőjeig. Igen helyes leend, ha az illetéketlen beavatkozást visszautasítva, a feleleteket a többi ily módon zaklatott szavazó polgár is megtagadja, de sőt felszólítjuk a választó polgárságot, hogy hasonló eseteket hivatalos helyen fejtessen, sőt nyilvánosságra hozni siessenek. Azt, mert hasonló esetek hivatalos hatalommal való vizsgálata okot és esetleg az orsz. gyűlésen való interpelláció-tárgyat is szolgáltatnának. Megvárjuk arról győződve, hogy a nevezett alkaptány urtól ilyenféle szolgálásokat sem a párt sem valamely főbevalója nem kíván s azokat ösmeretes tulbugalomból egészen a saját rovására eszközöli. Minek is compromittálna magát a kormánypárt ilyen, meg a választások kihirdetése előtt elkövetett balfogásokkal? Figyelmeztetjük tehát azokat, a kiket illet, ne igazsáék fel előreis a választások alatt ily is felzaklatott kedélyeket az ily furcsa kortes-műveletek által és értessek meg a nevezett tisztviselő urral, hogy ilyen eljárás még az utolsó oláh faluban sem volna helyen, nem hogy Debreczen szab. kir városának u. n. belvárosában, és ugyszólván szívében. Vagy a mit esetleg elnéznének egy pártállású tisztviselőnek, elnéznék azt valjon a másik párt emberének is? ...

A h. nánási függetlenségi párt választmány a f. hó 20-ik napjának délutáni óráiban ülést tartott, melyből kifolyólag a közgyűlés napját május 1. sőjére délutáni 3 órára tűzte ki, mely függetlenségi párt közgyűlésére a nánási választó kerület testvér városai jelesül Hadház, Dorog, Téglás és Sámson választó polgári tisztelettel meghívotnak. Tárgy: 1. Újboldalakulás. 2. A képviselőjelölt fellejtetése. A választmányi gyűlés nevében: Udvarhelyi József a függ. párt választó tagja.

Katonatartási mizeriák. Az alkalmas katonai lakánya hiányában a városnak kivált szegényebb sorsu lakossága valóságos suttva van a katonatartási kötelezettséggel. Nemcsak külön szobát nem tudnak adni a legtöbb helyen a katonának hanem még külön ágyat sem, s két legénynek csak egy ágyat bocsátanak rendelkezésére. A helybeli dandárparancsnokság, mint értesülünk, megkeresést intézett városunk hatóságához, hogy ez állapotot lehetőleg segíteni igyekezzenek. Kíváncsiak vagyunk a megoldási módokra.

A népfölkelők csütörtökön délután 2 órakor keresztül vonultak a városon dobszó mellett. A parádé saját kívánságokra történt. Tartama alatt lehetett látni az illetők családjaihoz tartozó nőket is nagyszámban sétálni, gyönyörködve a népfölkelők kis csapatjának katonásdija felett.

Színház. Daczára annak, hogy az egész hét műsorát a „Mikádó” töltötte be, tegnap este is zsufolt házat vonzott a kedves zenéjű és szép kiállítású bohóság. — Ma ment a „Mikádó” adatik bérletszámvetésben, azonban a rendes árak mellett Valentin Lajos a konzorcium egyik legbuzgóbb tagjának jutalmára. — A színi idény május 1-én véget ér. Utoljára is valószínűleg a „Mikádó” adatik. A jövő héten még föllep az ujonnan szerződötött Seregi Sarolta k. a. is, ki épen most fejezte be a népszínházban szép sikerrel vendégszerzését. — Pálmay Ilka, a népszínház primadonnája. — vendégszerzés végett városunkba érkezett. Ma este végig fogja nézni a „Mikádó” előadását, holnap fel fog lépni a „Nőemancipáció”-ban, hétfőn a „Rip”-ben, kedden a „Mikádó”-ban. Föllepte bizonyára most is tett házakat fog vonzani.

A gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete debreczeni főkelepe részvényeseinek tudomására hozatik, hogy a központi igazgatóság Budapesten az alapszabályok 40 és 41 §-ai értelmében a központi árucarnok szervezését megkezdte; ebből folyólag felhívotnak a szövetkezeti tagok hogy az általuk gyártott iparcikkeket, melyeket a központi árucarnok útján értékesíteni kívánnak, folyó évi April hó 28-ig tüzetes leírás vagy esetleg rajzuk és árjegyzék mellékelve jelentsék be; egyttal felhívotnak a részjegyaláírók, hogy aláírt részvényeik díját André Károly pénztárnok urnál az alapszabályok értelmében pontosan fizessék le. Debreczen, 1887. Apr. 20. an a főkelepe bizottsága.

A vármegyében szerte most follyik a sorozás, melyen polg. részről Rásó Gyula alispán elnököl, ki e czéltől járásrójárára utazik.

Lóverseny. Szives tudomásul a hőlgyek tiszteletdíjára aláírt és beküldött összegek (vonatkozással) a folyó hó 23-án Debreczenben tartandó lóversenyre) egy a helybeli mint a vidéki illető m. t. arhölgyeknek a lefolyt versenyek után levelélig köszönettel nyugtáztatni fognak. A titkárság. — Megemlítjük még itt hogy a vasárnapi versenyek alkalmával futam lesz, ezek között akadályverseny és a mezei gazdálk. versenyek, utóbbi összesen 21 drb. 10 frtos m. aranyval díjazva.

Eljegyzés. Stáhl Géza, városunk derék fiatal mérnöke, eljegyezte Kikinday Irma kftasszonyt, Kikinday Ferencz nagykikindai közjegyző leányát. Áldás és boldogság az ifjú pár frigyére!

Üdvözlét. Karacs Teréznek. Bekésen Karacs Teréz irónőknék 80 ik születésnapját szépen ülték meg. Az ország minden részéből érkeztek üdvözlő sürgönyök és levelek. Így Debreczenből Géresi Kálmán tanár saját és a debreczeni főiskola nevében üdvözölte az agg irónót.

Hangverseny. Wilhelmj Ágost, a nagyhírű hegedűművész, Niemann Rudolf közreműködésével, f. hó 27-én tartja meg hangversenyét a „Bika” szálloda nagytermében. A hangversenyre vonatkozó falragaszok már régen ki vannak függesztve, ezekből tájékozást merithet a közönség a műsor és a helyárak felől. Wilhelmj művészetről ugy a külföldi.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A himlő-oltásról. *) (Orvosi értekezés. **) Irta: Dr. Zelizy Daniel.

A mult század elején 1717-ben Angolország konstantinápolyi követének neje: Lady Mari Worthly Montagne azt a merész újítást követte el, hogy ep. egészséges fiát a hólyagos emberi himlő fertőző anyagával Konstantinápolyban beoltatta, minek következtében az ur fia csuka akkor esett bele a himlő betegségbe, mikor nem a véletlen akarta. A himlő elborította ugyan a beoltott gyermeket, de elete veszedelmebe nem került. Ha most e különös eset után 170 évvel megkérdezhetnők amaz előkelő urnőtől, hogy mi vitte őt ily cselekedetre, valószínűen azt a feleletet kapnók tőle, hogy az anyai szeretet De fővebb felvilágosítás nélkül, a dolog továbbra is olyan maradna előttünk, a milyen nek első tekintetben látszik, t. i. a tett maga megfoghatatlannak, magyarázata érthetetlennek.

Bámultak is ezen az eljáráson eléggé mindenféle, a hová annak a híre 1717-ben csak eljuthatott. A lady Worthly házjában Angliában ez időtájtban csupán annyit tudtak az efféle dolgokról, a mennyit Timoni nevű görög orvos török földről egy Wood nevű angol orvosnak ez oltás megtörténetkor vagy tán annak előtte Londonban a m. girt.

*) E do gozat megírásánál kutforrásul használtam a következő műveket: Uj magyar Múzeum 1850 1/2 Gebhardt Ferencz. Az ember- és tehén-himlőről. Variola Curschman. Ziemssen a Handbuch II. Fodor J. közegészségügy Angolországban. Frank Odón czikkei a közegészségügy és törvényeszköri orostan, 1886. és 1887. évfolyamában Bollinger. Sammlung klin Vortrage No. 116. Felolvasott Debreczenben, apr. 15-én — A Fővárosi Lapokból vesztük át.

Timoni görög orvos pedig arról tudósította angol kollégáját, hogy a hólyagos himlő halálos veszedelmét, vagy életbenmaradás mellett is rettető kártételeit elhárítani csak az az egy mód van, hogy az ember kisebb vagy közepeserű himlő-betegséget szándékosan idéz elő magánál és így a hajlamot magából idejében kioltja.

Annyit már Timoni előtt is tudtak Európában, hogy a ki a hólyagos himlőt egyszer kiállotta, másodsorú nem esik ebbe a betegségbe. Meggyőzte e felől az embereket a tapasztalás, melyet a keresztes háborúk után minden században minden emberöltő megszerzhettek magánál. De azt még sem tudták Európában, hogy a himlő nagy fokát ki lehet játszani, közepeserű vagy kis fokú himlő előidezése által.

Ez a találmány azért hogy 1717-ben Konstantinápolyban alkalmaztatott először nem török, s azért hogy Timoni volt a szószólója, nem görög, egyáltalában nem is európai. Hanem ez a találmány ázsiai, mint körülbelől maga a himlő-betegség is Mind Indiában, mint Kínában szokás volt az emberi himlő anyagával való oltás, igen régi idő óta. Egy angol nyelvre fordított kínai munka szerint, Kínában a mi időszámításunk 1014 ik évében, már az e fajta himlő oltás vagy mesterséges himlőzetés divatozott Csak hogy az oltás módja nem épen a legbőlecsőbb volt, mert a kínaiak a himlő anyagot az orrból oltották.

Már Indiában a Brahminok (papok) másképen cselekedtek. A kasztrendszernek ezen timbusos alakjai a himlő pattanásból vett oltó anyagot vattára szedve, az alkalmas valamelyik olyan pontjára kötötték, a melyről előbb a bőr legfelső rétegét lekaparták. Az indusok himlő elleni védekezéséről azt írják, hogy az ő náluk már 65 időkől fogva vanszokásban, a mi világosabban szólva

azt teszi, hogy nem tudjuk de még csak nem is képzeljük, hogy mi ő.

Visszatérve a mesterséges himlőzetés patronájára, kíváncsian kérdezhetjük hogy tette-e ő többet is, mint újító s mi lett az általa pártfogolt ügyből Lady Mari Worthly Montagne fiának mesterséges himlő betegsége után később Angliába ment és otthon leányát is beoltatta, vagyis himlős betegé tette és egyttal támasztott maga és eljárása ellen egy nagy csomó szóbeszédet, a miben ugy mondják ellenvetés, kifogás bőven volt feltalálható, de nem mondják, hogy mind okos dolog lett volna.

A doktoroknak volt némi joguk a nagy követné czéljának ellent mondani, de már a papoknak egy csőpp se volt. De azért ők is beállottak az akadémikusok közé.

A Lady Mari Worthly Montagne czélja pedig nem volt más, mint a mesterséges himlőzetést állandó divattá — vagy talán törvényesen elrendelhető dologgá tenni. Az, hogy a nagy ügy előharczosa, a magas rangú nő Londonban leányát is beoltatta 1721-ben történt.

A kis kezdet nyomán pedig megindult az újítás hasznos voltának bebizonyítására s népszerűsítésére szükséges mozgalom. Mint a néhai Gebhardt Ferencz a magyar tudományos akadémiában egyik értekezésében mondja *) „mindent a következő évben, tehát 1722-ben „genosztévkön és árva gyermekeken tettek kísérleteket, melyek kívánt eredménytök lévén, 1723-ban ember himlő anyaggal I. György angol király gyermekeit is beoltották.”

Az újítás Angliában nagy tért hódított, hire pedig, sőt hírével együtt maga is gyorsan elterjedt Német-, Franciaországban s több más európai országban is.

Ez a fajta oltás volt a mult század védő eszköze a himlő betegség ellen. A védőeszköz

*) Uj magyar Múzeum. Első folyam. 1850-1. Második kötet.

elfelejtve s százada is eltemetve pihent már, a mult idő csendességében s azt lehetne gondolni, hogy olyan dolog felemlgetése, melyet a századok vihara már elsöpört szükségtelen vagy talán haszontalan.

En a magam részéről nem így vélekedem, hanem még azt is helyesnek tartom, hogy a multnak ezen emlékeit megbirálás alá vegyük s ha arra érdemes, igazságos bíráló módjára méltassuk is. Mindenekelőtt figyelembe kell azt vennünk, hogy a hólyagos himlő részről a 11-ik századtól a 18-díkig mit állott ki Európa időnkénti népe? Amióta ezt a járványos betegséget a hazatérő keresztes vitézek széttharcolták Európában, azóta az egyebet se csinált ezen a világrészen, mint hogy, mikor a feltételek nek kedveztek, elborította hol, egyik, hol másik országot, egy-egy helyről addig el nem távozott, míg mindenkit, a kinek csak azon idő szerint hajlama volt e betegségre, meg nem kerest.

A betegek közül néha nagy kegyelmesen csak 15 perczentet sepezt el, de mások már 60, sőt 70 perczentet is Azok közt pedig, a kik még egyszer visszatérhettek az életbe, ki vak, ki süket, ki béna, ki megrompult elméjű maradt.

Ha egy-egy vidék felett kitombolta magát ez a zivatar, azt remélhették a megsemmisített emberek hogy végképpen megmenekültek tőle. De nem úgy volt am. Mert a nagyobb városokban a himlőnek magva soha sem szakadt s ebből az elfelejtett, észre nem vett magból csakhamar kikelt újra, s ott is, ott is előtermett a halálos veszedelem. Így aztán a pestistől is meg-melátogatott közepkori és ujkori századokban azt se tudták az emberek, hogy melyik csapattól féljenek jobban. Egyik remélhető a másikba estek s ha egyéb bajok sem lett volna is, szenvedtek ettől a kettőtől sok eleget. Ily szomorú helyzetbe hogy ne ragadták volna meg az alkalmat, mely

mint a hazai la...
csöndes nyugod...
varta a — vasár...
s más egyéb es...
látogatni Debr...
rendőrségnek m...
s megkínálja m...
egy-két napra, n...
toloncolják őket...
Papya...
gyenk északi re...
rog tuhyomolag...
követ, ugyneve...
kik régi jogokn...
függel...
től, magok vála...
a nép terrorizál...
selelő testület ál...
kanonokká törté...
dett lelkesül áll...
állásra, mely az...
masabb, több az...
pályázott; ezek...
nyert meg a va...
Egyike D...
vari tanító képe...
ismert dalár, ki...
Debreczenben l...
masik Vég s...
lelkész, a dorog...
ferfia. Drobher...
Jambor kanonok...
geitér csalákok...
lóst pedig a köz...
vi c s apak...
győzelemre. A tá...
tagja Végse...
Gyulára szava...
Május 19 en ke...
katholikus pleb...
likusokat a szav...
rozatot, mely a...
gyülés minden...
dett A megvala...
zése, harangszó...
tek a templom...
feletti hata...
tatta. (D. E. A...
A „H...
századbeli öte...
nyoma is alig n...
haz a nagy tak...
diszes két eme...
mentül rövid...
bontása már se...
veresen 1800 f...
ván fiatal ipar...
*) Helyi...
beli fiatal irón...
c. műve ma us...
gyűjtőik e ha...
zohoz.
*) Erte...
mivelés, ipar...
ev január 23-án...
a Lady Worthly...
Angliában hane...
san népszerűve...
gen elporladozó...
tekinteni, mit...
kezdeményezője...
hamvart?
Az ember...
megfigyelve és...
önvédelem ez...
mind Németors...
himlős tehene...
nást kaptak, az...
idején sem fog...
Angliában...
ben felkerestek...
banásokban n...
tott embert s...
is beoltották...
ezeknél az e...
nem sikerül.
A vidéki...
erről a megje...
sokát, de ott e...
mert talán a m...
vat Angliában...
jelentőségű dol...
Holstein...
nyos ismeret...
pattanás megve...
hagyományos h...
1791-ben egy...
fiat tehén-himl...
Skocziában...
ben Glucster...
ner, — szinten...
tehenhimlő ve...
domány.
Ezt a m...
akarta kísérme...
években, 1770-

N a p e r n y ű k feltűnő olcsó árak mellett.

B O S Z N A Y J.

DEBRECZENBEN.

Előnyös bevásárlás folytán raktáramon nagy mennyiségben levő Tavaszi és Nyári czikkeket feltűnő olcsó árak mellett ajánlom.

Különös figyelemre méltó:

Egyszín tavaszi szövetek	dupla széles	Mt	34.
Egyszín és mintázott Foulle	"	"	43.
Egyszín Creppe és Beige szövetek	"	"	64.
Fekete és színes Ternok	45 kr	—	feljebb.
Mintázott és borduros Toallok és Cretonok	18 kr	—	"
Selyem paplanok minden színben	10 frt	—	"
Futó szőnyegek minden színben	Mtr. 15 kr	—	"
Nagy választékban butorkelmék és csipke függönyök.			

Vidékre kívánatra minták bérmentve küldetnek.

Leszállított árakban férfi és női felszerelmék.

Férfi öltönyre gyapjú és moskalmék.

TEMETKEZÉSI INTÉZET ÉS SIRKÓ-RAKTAR.

Kenyér-piacz-tér, a Tisza (Dégenfeld) házában.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a Varga-utca 2247. sz. a már 14 év óta fennálló

TEMETKEZÉSI INTÉZETÜNKET

a mai kor kívánalmainak megfelelőleg felszerelve

kenyér-piacz-tér, Tisza- (Dégenfeld) házába

helyeztük át s ugyan ott egy

SIRKÓ-RAKTÁRT

rendeztünk be.

Temetkezési intézetünk a legelőnyösebb feltételek mellett teljesíti, úgy a legyszerényebb mint a legdiszesebb temetéseket s azon helyzetben van, hogy e tekintetben a közönség minden rendű igényeit kielégíteni képes.

Sirkó-raktárunkban nagy választékban található: syenit, fekete és szürke granit, vörös, fehér és kekes marvány síremlékek gyári áron.

Sirkóvek helyreállítása, sírkerítés felállítás, valamint régi kövek felújítása és síriratok bevétele a legjutányosabb ár mellett eszközöltetik.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek és sírkő rajzok kívánatra postafordultával megküldetnek.

A n. é. közönség eddigi nagybecsű pártfogását megköszönve, ajánljuk szolgálatainkat a jövőre is, biztosítván arról, hogy megelégedésüket jutányos árak és pontos kiszolgálás által kiérdemelni fő törekvésünk leend.

Debreczen, 1887. Február 1-én.

DEBRECZENI ASZTALOS EGYLET.

Levelek: Varga-utca 2247. sz. a. küldendők.

Jutalmazva a budapesti orsz. kiállításon.

FELDSBERG ZSIGMOND

Tajt pipagyáros és műesztergályos.

Budapest, IV. Kilyó-utca 3-ik szám, a Városházter közeleiben.

Fióközlét Muzeumtér nro 1. a Zrinyi ház.

Van szerencsém tisztelt vevőimnek és a nagyérdemű közönségnek azon jelentést, hogy bő készlettel ellátott arutárammal 1887. April 17-én Debreczenbe érkeztem s az egész városi idészakott itt töltendém el. Midőn tisztelettel fölkerem, hogy számomra becses megrendeléseit tentartani méltóztassák, azon leszek, hogy méltányos feltételek és a legjutányosabb árak mellett közmegelegedést érjek el minden tekintetben. — A tavaszi idényre különösen ajánlom igen elegáns stílével ellátott lovag pálczáimat. Minden készítményemnek jószágáról és valódiságáról kezesesség nyújtatik.

Valódi tajték és borostyanért jótallok.

FELDSBERG ZSIGMOND.

Müller E. kép- és tükörraktára mellett.

Karancsalja.

Baglyasalja.

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI

EGYESITETT

köszönbánya és iparvállalat részvény-társulat.

Ajánljuk

kitűnő minőségű hazai készítményeinket

gyári, gazdasági és házi czélokra

a legjutányosabb árak mellett.

Rendelvényeket kérünk központi irodánkba

Budapest, Erzsébetter 3. szám alá intézni.

Az igazgatóság.

Birtok eladási hirdetés.

Szabolcsmegyében, Nyiregyházától 17 kilométerre, az északkeleti vasut állomása mellett fekvő, Kemese község határában a m. k. vallás alapítvány tulajdonát képező 102^{400/120} hold nemes tagbirtok, a Nagyméltóságu vallás- és közoktatási m. k. Miniszterium 33099/1886 sz. magas rendeletéből örök áron eladandó lévén, venni szándékozók felhivatnak, miszerint a Czepléden székelő kir. közalap. ker. főtisztviségnél a f. é. május hó 2-án délelőtti 12 órakor megtartandó zárt ajánlatu árveréshez 500 frt bánatpénzzel s 50 kros bélyeggel ellátandó sajátkezűleg írt és aláírt zárt ajánlatokat, melyben a beígért vételár szám- és betűkkel kiírandó s a feltétel-kiismerése és elfogadása kijelentendő, személyesen vagy posta útján annál bizonyosabban benyújtsák, mivel elkésve beérkezett ajánlatok figyelembe vehetők nem lesznek.

Az eladási feltételek alólj gyzett főtisztviségnél, a püspök-ladányi közalap kasznárságnál és Kemese község előjáróságánál megtekinthetők.

Ezekből itt előlegesen csak annyijegyztetik meg, hogy a vevők közti szabad választás az uradalomnak fentartatik, a vételár három részletben lesz törlesztendő, az első a bánatpénz beszámításával a szerződés aláírásakor, a második ettől számítva egy, — a harmadik két év múlva 5% kamatokkal, a telexkönyvi átkebelezés a vételár teljes törlesztése után engedtetik meg, a birtok azonban már a f. é. október hó 1-vel vevő használatába bocsátatik, mely naptól kezdve a terhek is vevőt illetendők.

A kikiáltási ár 5000 forintban állapított meg.

Czepléden, 1887. márcz. hó 31. én.

Czepléd-mislyei m. k. közalap ker. főtisztviség.

1887. május 1-től főpiacz Hungaria kávéház mellett.

S z ö l l ő s y G y ö r g y

Szép választékban található arany, ezüstláncok, melltűk, köves és karika, medaillonok.

Keresztek.

Ezüst evőeszközök

egy és több személyre

Gyümölcs tájak

Cukor dobozok

kenyér kosarak

stb. stb.

ékszer-rész Debreczenben

Kistemplom-Bazár 7-ik szám alatt ajánlja jól berendezett

arany, ezüst, ékszerés óra raktárát

különösen saját készítésű legújabb divatu drágakő s a nélküli ékszereket

Férfi és női legkínálóbb színekező

genfi arany, ezüst remontoir óráit

ugyszintén

Gyémánt s Brillant (solitair) gyűrűket, fülbevalókat, s Brachleteket

Nemkülönben minden esztendőre tartozó czikkeket jótállás mellett

a legolcsóbb árakban

Elváltatok mindenemű

ékszerművek készítését,

regi divatu ékszerek átalakítását.

Egyszerű és diszes monogrammok

vevését vagy készítését.

Mindenemű javításokat

gyorsan s legolcsóbban

teljesítik.

1887. május 1-től főpiacz Hungaria kávéház mellett.

Női, férfi és gyermek czipő üzlet az arany csizmához.

Hivatkozva azon engemet mindig nagyobb igyekezetre buzdító bizalomra, melyben ugy a helybeli, mint a vidéki czipőt vásárló igen tisztelt közönség részestett, értesitem a n. é. közönséget, hogy ujonnan berendezett

női, férfi és gyermek czipő üzletemet

a tavaszi idényre a legjobb anyagból készült árakkal szeretem fel, a melyeket **jutányos árak** felszámítása mellett bocsátok tisztelt vevőim rendelkezésére. Egyidejűleg értesitem a n. é. közönséget, hogy ujonnan berendezett, **nagyszabású műhelyem** részére — hol is mindenféle női, férfi és gyermek czipő és csizmaárka: a legjobb anyagból a legrovidebb idő alatt elkészítettek, ugy szinte javításokat a legcsinosabban kiállítottok — sikerült oly kitűnő hazai munkaerőket megnyernem, kiknek készítményei ugy a főváros, mint a külföld legfinomabb készítményeivel a versenyt kiállják. A n. é. közönség nagybecsű bizalmát és pártfogását magamnak továbbra is kérve, maradtam

FALK OTTÓ,

az arany csizmához főpiacz, a városiúza épületében.

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

Egyes számok

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...

Előzetes árak helyben és postán. Egy évre... Pal évre... Nyolc évre...

A lap szellemi részét... den közlemény: Nagy... utca, 1564 szám, Deb... ház. — a szerkesztő... gantre küldés...